

زبان، فرهنگ و جامعه

موضوعات مهم حوزه‌ی
انسان‌شناسی زبان‌شناختی

گریستین جوردن و کوین تیوت

ترجمهٔ اعظم داودی

Language, Culture, and Society: Key Topics in Linguistic Anthropology

Christine Jourdan
Kevin Tuite

translated by:
Azam Davoudi

ISBN: 978-622-92587-0-5

9 786229 258705

قیمت: ۴۰۰۰۰ تومان

زبان، نخستین و مهم‌ترین ابزار تفکر و ادراک است که در بطن هویت فردی ما جای دارد. زبان‌ها پیوسته در حال تغییر هستند، آن‌ها گاهی به گونه‌ی کاملاً جدیدی از گفتار تبدیل می‌شوند و منجر به بروز تفاوت‌های ظریفی در نحوه‌ی معرفی هویت ما به دیگران می‌شوند. در این تحقیق، دوازده کارشناس زبده در حوزه‌های زبان‌شناسی، انسان‌شناسی، فلسفه و روان‌شناسی به این منظور گرد هم آمده‌اند که رابطه‌ی شگفت‌انگیز بین زبان، فرهنگ و تعامل اجتماعی را آشکار کنند. در این کتاب طیف گسترده‌ای از سؤالات مهم مورد بحث و توجه قرار گرفته‌اند؛ برای مثال: زبان چگونه بر درک ما از جهان اثر می‌گذارد؟ زبان‌های جدید چگونه پدید می‌آیند؟ کودکان چگونه یاد می‌گیرند که از زبان به‌شیوه‌ی درست و مناسب استفاده کنند؟ عوامل تعیین‌کننده انتخاب زبان در جوامع دو زبانه و چند زبانه چه هستند؟ زبان تا چه اندازه به شکل‌گیری شخصیت ما کمک می‌کند؟ و در نهایت، زبان به چه طریق از ما انسان می‌سازد؟ خواندن کتاب زبان، فرهنگ و جامعه برای همه کسانی که به زبان و نقش مهم آن در زندگی اجتماعی توجه و علاقه دارند کاملاً ضروری است.

انسان شناسی زبان

انتشارات فرهامه
مؤسسه عصر انسان شناسی ایرانیان

عنوان و نام پدیدآور	: زبان، فرهنگ و جامعه: موضوعات مهم حوزه‌ی انسان‌شناسی زبان‌شناختی/ [ویراستاران] کریستین جوردن، کوین تیوت؛ ترجمه‌ی اعظم داودی؛ ویرایش واحد ویرایش موسسه عصر انسان‌شناسی ایرانیان.
مشخصات نشر	: تهران: فرهامه، ۱۴۰۲.
مشخصات ظاهری	: ۴۶۰ص: جدول؛ ۵/۱۴×۵/۲۱/س.م.
شابک	: 978-622-92587-0-5
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
یادداشت	: عنوان اصلی: Language, culture, and society : key topics in linguistic anthropology , 2006.
یادداشت	: واژه‌نامه.
یادداشت	: کتابنامه: ص. ۴۲۱-۴۶۳؛ همچنین به صورت زیرنویس.
عنوان دیگر	: موضوعات مهم حوزه‌ی انسان‌شناسی زبان‌شناختی.
موضوع	: زبان و فرهنگ Language and culture جامعه‌شناسی زبان Sociolinguistics
شناسه افزوده	: ژوردان، کریستین، ویراستار
شناسه افزوده	: Jourdan, Christine
شناسه افزوده	: تیوت، کوین، ۱۹۵۴ - م.، ویراستار
شناسه افزوده	: Tuite, Kevin
شناسه افزوده	: داودی، اعظم، ۱۳۶۴ - مترجم
شناسه افزوده	: موسسه عصر انسان‌شناسی ایرانیان
رده بندی کنگره	: ۳۵P
رده بندی دیویی	: ۳۰۶/۴۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۸۹۴۰۳۰۵
اطلاعات رگورد کتابشناسی	: فیبا

زبان، فرهنگ و جامعه

موضوعات مهم حوزه‌ی انسان‌شناسی زبان‌شناختی

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Jourdan, Christine and Kevin Tuite (2006) *Language, Culture, and Society: Key Topics in Linguistic Anthropology*, New York: Cambridge University Press.

www.farhameh.ir
farhameh@gmail.com

۸۸۴۳۶۲۹-۰۹۱۰۴۵۱۷۲۶۱

زبان، فرهنگ و جامعه

موضوعات مهم حوزه‌ی انسان‌شناسی زبان شناختی

© حق چاپ: اول ۱۴۰۲، فرهامه

نویسنده: کریستین جوردن و کوین تیوت

مترجم: اعظم داودی

ویرایش: واحد ویرایش مؤسسه عصر انسان‌شناسی ایرانیان

طراحی جلد: آتلیه مؤسسه عصر انسان‌شناسی ایرانیان

شمارگان: ۲۰۰ نسخه

© همه حقوق برای انتشارات فرهامه محفوظ است. هرگونه نسخه‌برداری، اعم از زیررکس و بازنویسی و پی‌دی‌اف و سایر اشکال دیجیتال، ذخیره کامپیوتری، اقتباس کلی و جزئی (به جز اقتباس جزئی در نقد و بررسی و اقتباس در گیومه در مستندنویسی، و مانند آنها) بدون مجوز کتبی از ناشر ممنوع و از طریق مراجع قانونی قابل پیگیری است.

زبان، فرهنگ و جامعه

موضوعات مهم حوزه‌ی انسان‌شناسی زبان‌شناختی

کریستین جوردن و کوین تیوت

ترجمه‌ی اعظم داودی

فرصانه

باسپاس فراوان از جناب آقای دکتر میلان متین

برای فرصت ارزشمندی که دوباره در اختیار بنده نهادند؛

ترجمه این اثر را تا حد هملی می‌کنم که با واژه‌های نجیب و منزوره تلاش، آشنایی دارد و تلاش راستین را می‌شناسد و عطر

روزیایی آن را استنمام می‌کند و مراد راه رسیدن به ابداف عالی یاری می‌رساند.

تقدیم به همراه و همراز بی‌بدیل زندگی ام

به‌نام

فهرست مطالب

- مسئله‌ای درباره‌ی زبان ۳۷
چارلز تیلور
- نسبیت‌های زبانی ۸۵
جان لیویت
- بنجامین لی ورف و مبانی بوئاسی پیرامون زبان‌شناسی قومی معاصر ۱۳۷
رگنا دارنل
- انسان‌شناسی شناختی ۱۵۹
پنی براون
- مباحث روش‌شناختی در نام‌گذاری رنگ‌های بین‌زبانی ۱۸۷
پاول کی
- پیدایش زبان‌های آمیخته کریول و پیچین: بحثی پیرامون انسان‌شناسی ۲۱۹
کریستین جوردن

- دوزبانگی ۲۵۱
مونیکا هلر
- تأثیر جامعه‌پذیری زبان در توسعه‌ی دستور زبان ۲۶۹
الینور اوچز و بامبی شفیلین
- دستور زبان خودمانی: تحلیل انسان‌شناختی و روان‌شناختی زبان، جنسیت، و میل جنسی ۳۰۱
الیزابت پوونلی
- ارتقای شعرشناسی قومی: مکتب دقیق انسان‌شناسی ۳۲۷
یاول فریدریش
- تفسیر تغییر و تنوع زبان ۳۶۱
کونین تیوت
- منابع ۴۰۳
- واژه‌نامه ۴۴۷

پیش‌گفتار

زبان، نخستین و مهم‌ترین ابزار تفکر و ادراک است که در بطن هویت فردی ما جای دارد. زبان‌ها پیوسته در حال تغییر هستند، آن‌ها گاهی به گونه‌ی کاملاً جدیدی از گفتار تبدیل می‌شوند و منجر به بروز تفاوت‌های ظریفی در نحوه‌ی معرفی هویت ما به دیگران می‌شوند. در این تحقیق، دوازده کارشناس زبده در حوزه‌های زبان‌شناسی، انسان‌شناسی، فلسفه و روان‌شناسی به این منظور گرد هم آمده‌اند تا رابطه‌ی شگفت‌انگیز بین زبان، فرهنگ و تعامل اجتماعی را آشکار کنند. در این کتاب طیف گسترده‌ای از سؤالات مهم مورد بحث و توجه قرار گرفته‌اند؛ برای مثال: زبان چگونه بر درک ما از جهان اثر می‌گذارد؟ زبان‌های جدید چگونه پدید می‌آیند؟ کودکان چگونه یاد می‌گیرند که از زبان به شیوه‌ی درست و مناسب استفاده کنند؟ عوامل تعیین‌کننده‌ی انتخاب زبان در جوامع دوزبانه و چندزبانه چه هستند؟ زبان تا چه اندازه به شکل‌گیری شخصیت ما کمک می‌کند؟ و در نهایت، زبان به چه طریق از ما انسان می‌سازد؟ خواندن کتاب *زبان، فرهنگ و جامعه* برای همه‌ی کسانی که به زبان و نقش مهم آن در زندگی اجتماعی توجه و علاقه دارند کاملاً ضروری است.

کریستین جوردن استاد انسان‌شناسی گروه جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی دانشگاه کنکورדיا در مونترال می‌باشد. از آن‌جا که وی دانش‌آموخته‌ی زبان‌شناسی و انسان‌شناسی است، در بیشتر تحقیقات و آثارش به نظریه‌های فرهنگ و تغییر و تحولات اجتماعی، زبان‌های آمیخته‌ی پیچین و کریول و بازنمایی زبانی دانش فرهنگی پرداخته است. ایشان کتاب‌ها و مقالاتی درباره‌ی زبان پیچین جزایر سلیمان، شهرسازی در اقیانوس آرام و کریول‌سازی اجتماعی - فرهنگی منتشر کرده‌اند.

کوبین تیوت نیز استاد رسمی (استاد تمام) رشته‌ی انسان‌شناسی در دانشگاه مونترآل است. ایشان در حوزه‌ی زبان‌ها و فرهنگ قفقاز، به‌ویژه جمهوری گرجستان، تخصص دارند و از سال ۱۹۸۵ به تحقیقات میدانی در این زمینه پرداخته‌اند. تیوت تعدادی از کتاب‌ها و مقالات پژوهشی خود درباره‌ی زبان و فرهنگ را در ژورنال‌هایی مانند: *Anthropological Linguistics*, *Anthropos* و *Lingua* منتشر کرده است.

هدف این مجموعه، طرح دیدگاه‌های نظری پیرامون ویژگی‌های مهم اجتماعی و فرهنگی زبان با تأکید رویکرد روش‌شناختی و تجربی بر وقوع زبان در محیط‌های ارتباطی و تعاملی آن، در بستر شکل‌گیری اجتماعی و فرهنگی «معنی» و «تقش» اشکال زبانی و مطالعه‌ی علمی - اجتماعی کاربرد زبان در تمام فرهنگ‌هاست. بدین ترتیب، ماهیت مردم‌شناختی داده‌های زبانی، صرف‌نظر از وقوع خودبه‌خودی یا القای تجربی، به صورت هنجاری یا متغیر، همزمانی یا درزمانی بیان می‌شوند. آثار نمایش داده شده در این مجموعه، مشارکت محوری و نظری را با توجه به بحث پیرامون عملکرد اجتماعی - فرهنگی و ماهیت ساختاری - قراردادی زبان، دغدغه‌های محققان جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی زبان، زبان‌شناسی انسان‌شناسی، جامعه‌شناسی زبان و روان‌شناسی زبان مطلع از جامعه - فرهنگ ارائه می‌دهد.

مقدمه

گذر از دیوار

کریستین جوردن و کوین تیوت

آندره ژرژ اُدری کور، در مصاحبه‌ای که در سال ۱۹۹۴ منتشر شد، خود را با عنوان «گذرنده از دیوار»^۱ [فردی که قادر به عبور از دیوارها بود] توصیف کرد (برتراند، ۲۰۰۲: ۲۵۱). گذرنده از دیوار، که برای خوانندگان فرانسوی بیشتر با داستان کوتاهی با همان نام از مارسل امه شناخته شده است، بسیار شگفت‌انگیز و درعین حال ناخوشایند می‌باشد؛ یک موجود عاصی — در هر دو مفهوم واژه — که از قبول موانع موجود در مجرای حرکات دیگران سر باز می‌زند. ادری کور زمانی که این واژه را برای توصیف شغل غیرعادی خود در دانشگاه‌های فرانسه انتخاب کرد، به‌وضوح مجموعه‌ای از این مفاهیم را در ذهن خود می‌پروراند. وی فارغ‌التحصیل رشته‌ی زراعت بود و بعدها نزد مارسل موس به تحصیل پرداخت. ادری کور به تحقیقات مهمی در زمینه‌های گوناگون مانند علوم مردمی^۲، نظریه‌ی واج‌شناسی و تاریخ کشاورزی پرداخت که اغلب منجر به بحث و مجادله‌ی زیاد با همکاران سرسخت‌تر از خودش می‌شد.

بی‌تردید از قرون گذشته تاکنون، گفت‌وگوهای زیادی پیرامون شرایط مطلوب پژوهش‌های میان‌رشته‌ای و رفع موانع موجود در ارتباط بین رشته‌های علمی و

---

1. passe-muraille
2. ethnoscience

دانشگاهی شده است. فرانتس بوئاس معتقد بود (حتی با نمونه نشان داد) که رشته‌ی انسان‌شناسی^۱ درست مانند یک مکان بدون مانع برای ملاقات است که مردم‌شناسان، باستان‌شناسان، زبان‌شناسان و انسان‌شناسان فیزیکی می‌توانند در زمینه‌ی پیچیدگی‌های تفاوت بشر در آن به بحث و تبادل نظر با هم بپردازند (برای نمونه، بوئاس ۱۸۹۹). دیدگاه بوئاس تحت عنوان رویکردهای انسان‌شناسی «چهاررشته‌ای» یا «بوئاسی» در بسیاری از دانشگاه‌های آمریکای شمالی به‌طور اصولی شکل گرفت و ارائه‌ی دوره‌ها، استفاده در دانشکده و حتی ترکیب هیئت‌های داخلی با اصل همبستگی نامتقارن رشته‌های فرعی از نوع گرایشی و انسان‌شناسی اجتماعی - فرهنگی مانند ارشد همدریفان^۲ در آن‌جا وفق داده شد. نکته‌ی شایان ذکر درباره‌ی طرح بوئاسی شاید مربوط به زمان تصور آن باشد که به‌طور فزاینده‌ای در معرض انتقاد و تلاش برای تغییر مجدد قرار گرفت. یوهانس فابیان (۱۹۹۳: ۵۳) - که خودش نیز یک گذرنده از دیوار معروف بود - ارتباط پیوسته‌ی «مفهوم نوگرا و قاطعانه (رویکرد چهاررشته‌ای / میدانی)» در چشم‌انداز فکری معاصر انسان‌شناسی بازتابی^۳، مطالعات فرهنگی، باستان‌شناسی فرافراآیندی^۴، تحولات مختلف اخیر در ژنتیک انسان، مطالعه‌ی زبان آمیخته کریول^۵ و زبان‌شناسی اجتماعی^۶ را مطرح کرد. شاید بتوان تعدادی از خطاهای مشکل‌ساز موجود در موضع «علمی» و «انتقادی» این رشته را به این فهرست افزود. گواه این مدعا به زمانی برمی‌گردد که انسان‌شناسان دانشگاه استنفورد به‌طور جداگانه به گروه‌های «علوم انسان‌شناسی»^۷ و «انسان‌شناسی فرهنگی و اجتماعی» تقسیم شدند، و به این ترتیب دیوار جدیدی سه شاخه از چهار رشته‌ی بوئاسی را در بر گرفت.

موضوعی درمورد پیکربندی طرح بوئاسی وجود دارد که دال بر «به حاشیه کشاندن کنونی انسان‌شناسی زبان‌شناختی»^۸ در دانشگاه‌های آمریکای شمالی (دارنل، همین کتاب) است. در حال حاضر، بسیاری از دانشکده‌ها و گروه‌های برجسته‌ی انسان‌شناسی تنها سه

-
1. anthropology
  2. primus inter pares
  3. reflexive anthropology
  4. postprocessual archaeology
  5. creole
  6. sociolinguistics
  7. Anthropological Sciences
  8. linguistic anthropology

رشته‌ی فرعی را به رسمیت می‌شناسند که انسان‌شناسی زبان‌شناختی آن را به بخش تلفیقی «فرهنگی-اجتماعی و زبانی» (برای مثال، دانشگاه نیویورک) می‌آمیزد و یا به ناپدید شدن نهادی^۱ منتسب می‌کند (برای مثال: کلمبیا، هاروارد).

انسان‌شناسان زبان‌شناختی بسته به محل و زمان، به همراه مردم‌شناسان جایگاه ویژه‌ی خود را دارند که با پیکربندی‌های جدید گروهی جدا شدند و یا در پس‌زمینه‌ی تخصص‌های غیرقابل شناخت نهادی مانند خویشاوندی و یا اقتصاد سیاسی کم‌رنگ شدند. با وجود این، تاریخ انسان‌شناسی و به‌ویژه انسان‌شناسی آمریکای شمالی به میزان قابل ملاحظه‌ای از طریق روابط آن با زبان‌شناسی مشخص می‌شود. همان‌طور که کیسینگ (۱۹۹۲) متذکر شد، این رابطه همواره آرام و در حال سکون نبوده است. این ارتباط همانند یک رقص دونفره^۲ است که پارتنرها (یار رقص) حین رقص به هم نزدیک می‌شوند، سپس از هم جدا می‌شوند، و مجدداً برای انجام حرکت درونی هر یک از تغییر قاعده‌ها به هم نزدیک می‌شوند، و مانند کانون تفحص بین جزئی‌گرایی^۳ و عام‌گرایی^۴، فرهنگ‌گرایی^۵ و ذهن‌گرایی^۶ نوسان می‌کنند. این رابطه بارها موجب اشتراک‌گذاری مدل‌ها و تبادل پارادایم‌ها، امتنان و یا قرض‌گیری مفاهیم شده است که هر یک از آن‌ها برای هر دو رشته مفید بوده‌اند؛ البته باید منشأهای پیوندی مانند مردم‌شناسی و معناشناسی قومی^۷، ساختارگرایی^۸، و اخیراً انسان‌شناسی شناختی^۹، اصول گفتمان و کریول‌سازی فرهنگی را در نظر گرفت. حتی اگر برخی از این رویکردها به یک اندازه مثمرتر و کارآمد نباشند، یا برخی از آن‌ها آماج انتقادهای شدید واقع شوند (برای مثال: مردم‌شناسی و ساختارگرایی)، آن‌ها رویه‌های عملی انسان‌شناسی چند نسل از پژوهشگران را قابل درک کرده‌اند و از این‌رو به بخشی از تاریخ این رشته تبدیل شده‌اند.

موضوع اصلی این کتاب به موارد خاص مطرح‌شده در ژورنال *انسان‌شناسی و*

-
1. institutional invisibility
  2. pas-de-deux
  3. particularism
  4. universalism
  5. culturalism
  6. mentalism
  7. ethnosemantics
  8. structuralism
  9. cognitive anthropology

مطالعات اجتماعی کبک^۱ باز می‌گردد که در سال ۱۹۹۹ منتشر شد. دو سردبیر به نام‌های کریستین جوردن و کلس لوفاور، مأمور جمع‌آوری اطلاعات دقیق درباره‌ی وضعیت فعلی زبان‌شناسی قومی - اصطلاحی که نسبت به زبان انگلیسی بیشتر در زبان فرانسه به کار می‌رود - برای مطالعه‌ی جایگزین‌های زبان در زندگی اجتماعی و فرهنگی به «روش‌های موجود» شدند. «شرح وضعیت فعلی»^۲ معمولاً به صورت «پیشرفته‌ترین / آخرین»^۳ ترجمه شده است. اما در واقع عبارات فرانسوی و انگلیسی زمینه‌های مفهومی بسیار متفاوتی دارند. «پیشرفته‌ترین»، به‌ویژه هنگامی که به‌عنوان صفت به کار رود، تصویری از تکنولوژی پیشرفته و پیشرو (برای مثال، تجهیزات صوتی)، با تمام زنگ‌ها و سوت‌های همراه را ارائه می‌دهد. «شرح وضعیت فعلی» در معنای ثانویه به سیاه‌هی اموال اجاره‌شده در ابتدا و پایان قرارداد اجاره اشاره دارد که صحنه‌ی دور از تواضع بازرسی صاحبخانه را از رنگ‌های کنده‌شده و لکه‌های فرش تداعی می‌کند. در حقیقت، این دیدگاه‌های متضاد در گفتمان‌های فعلی انسان‌شناسی زبان‌شناختی به کار رفته‌اند - از یک سو، نوشته‌های متفکرانه با اصطلاحات مبهم کارکردگرایان نشانه‌شناختی و از سوی دیگر، بزرگ‌نمایی مکرر وضعیت محیطی این رشته - اما در نهایت، تصمیم گرفتیم که به‌هیچ‌وجه سوگیری نسخه‌ی پیشرفته‌ی انگلیسی‌زبان مجموعه‌ی *انسان‌شناسی و جوامع*^۴ را در پیش نگیریم. میزان توجه به‌طور چشمگیری از یک فصل به فصل دیگر مانند ژرفای تاریخی، شیوه‌ی ارائه (یا استدلال) و جامعیت شمول متفاوت است. ارائه‌ی خلاصه‌ای از دستاوردهای گذشته و مباحث کنونی، به درک طرح پیشنهادی پیش رو و حتی بررسی زمینه‌های جدید برای کشف ارتباطات کمک می‌کند.

نویسندگان بسیاری مانند اثر خودتوصیفی «خانه‌به‌دوش»^۵ ادری کور، به این مجموعه کمک کردند تا مسیرهای غیرمعمولی موجود در رشته‌های علمی یا خارج از آن‌ها دنبال شوند. دو تن از نویسندگان مهم این کتاب، به‌طور ویژه نمونه‌های شاخصی از نمایه‌های *گذر از دیوار محسوب می‌شوند؛ یکی پل فریدریش که در کنار حرفه‌ی*

1. *Anthropologie et sociétés*

2. *État des lieux*

3. *state of the art*

4. *Anthropologie et sociétés*

5. *vagabond*

چندرشته‌ای خود در دانشگاه چند مجلد شعر منتشر کرده است و دیگری چارلز تیلور که یک شرکت‌کننده‌ی فعال در حوزه‌ی سیاست‌های کانادایی است (وی در سال ۱۹۶۵ در راستای کسب کرسی پارلمانی در برابر پیر تردو ناکام ماند). سوای این موضوع، تشخیص این‌که فعالیت فریدریش به‌عنوان یک شاعر به چه شیوه‌ای در کار متفاوت او به‌عنوان یک انسان‌شناس و زبان‌شناس نشان داده می‌شود، و یا دخالت عملی تیلور در بحث بر سر چندفرهنگی^۱ یا آینده‌ی کبک تا چه حد در حساسیت او نسبت به وابستگی متقابل زبان و شیوه‌های وجودی آن اثر می‌کند، کمی دشوار به نظر می‌رسد. به این ترتیب، می‌توان گفت تمام تغییر و تعدیل‌های لازم مرتبط با هر گذرنده از دیواری در این کتاب نشان داده شده است. این کتاب درصدد این نیست که تحقیقات هر یک از مشارکت‌کنندگان را از نظر تحصیلات، سیر شغلی یا علایق فردی توضیح دهد، و یا رشته‌ی انسان‌شناسی زبان‌شناختی یا زبان‌شناسی قومی^۲ را در بطن مجموعه‌ی موضوعات مورد بحث در این کتاب شکل دهد.

دیدگاه زبان‌شناسی قومی

اروپا، ۱۹۳۷. آلمان نازی دوباره مسلح می‌شود، «دشمنان مردم» جلوی جوخه‌های آتش شوروی می‌میرند، نیروهای هوایی سلاح‌های خود را در ایالت باسک در شهر گرنیکا آزمایش می‌کنند. آلدوس هاکسلی دو گربه را آماده‌ی مبارزه می‌بیند:

چشمان خیره‌ی غم‌انگیز؛ از ته گلوی هریک صداهای عجیب‌وغریب و بی‌رحمانه‌ای بیرون می‌آید ... لحظه‌ی دیگر، قطعاً انفجار رخ خواهد داد. اما نه؛ ناگهان یکی از دو جانور عقب‌گرد می‌کند، پای عقب را بیش از احترام نظامی فاشیستی بالا می‌برد و با همان نگاه خیره که لحظه‌ی پیش معطوف به دشمن کرده بود، شروع به تولید اصوات زبانی می‌کند ... همان‌طور که درباره‌ی اصوات انسان صادق است، انسجام شخصیت‌های انسانی به دلیل واژگانی است که براساس آن همه‌ی تجربیات انسانی کنار هم می‌آیند. ما هدفمند هستیم، زیرا می‌توانیم احساساتمان را در قالب واژگان قابل یادآوری

1. multiculturalism

2. ethnoinguistics

توصیف کنیم، می‌توانیم امیال خود را براساس نوعی استدلال توجیه کنیم. در مواجهه با دشمن، اجازه نمی‌دهیم تألمات ما را از احساساتمان منحرف کنند: تنها واژه‌ی «دشمن» کافی است تا عداوت و تنفر را به یاد ما بیندازد و ما را متقاعد کند که می‌توانیم به راحتی عصبانی شویم (هاکسلی، ۱۹۳۷: ۸۴)

این احتمال وجود دارد که هاکسلی هنگام نگارش این متن، هیردر را در ذهن داشته باشد، هرچند در مقاله‌ی خود به او و یا متفکر دیگری از قرن هجدهم اشاره نکرد. آن‌چه برای او روشن بود، تفاوت اساسی بین حیوانات جاندار صامت و واکنش‌پذیر و جهان فکری زبان بشری است. همان‌طور که چارلز تیلور در بازبینی نقد هیردر درباره‌ی کاندیلاک^۱ نشان می‌دهد، تئوری زبان «سازنده» (یا سازنده - بیانی) پیشین برای تقدیر از این‌که «زبان چگونه دنیای ما را تغییر می‌دهد» یک ضرورت ابتدایی است که به محیط پیرامون ما معنا می‌بخشد و از طریق زبان رسا و همچنین رمزگان غیرکلامی مانند ژست (حرکات و اشارات موقع سخن گفتن)^۲، موضع^۳ و لباس به ما این امکان را می‌دهد تا «شیوه‌های وجودی» جدید جهان را با مجموعه‌ای از ارزش‌های مرتبط ایجاد کنیم.

اگرچه قدمت این بینش نسبت به ارتباط نزدیک بین زبان و آن‌چه ما آن را ماهیت انسانی در نظر می‌گیریم به دو قرن پیش برمی‌گردد، اما در تاریخ متعاقب زبان‌شناسی اقدامات زیادی صورت گرفته است که زبان را سوای نوع کاربران و موقعیت‌های کاربردی آن در رأس مطالعه قرار داده است. پیشرفت‌های زبان‌شناسی تاریخی - تطبیقی^۴، به‌ویژه در حوزه‌ی آواشناسی^۵، در اواسط قرن نوزدهم، الگوهای نودستوریان مکانیکی، «قواعد آوایی» استثنایی^۶ را از موقعیت کاربردی خود و هرگونه ارتباط با کاربران آن خارج کرد (تویت، همین کتاب). هوگو شوخارت با استفاده از یک روش تاریخی گسترده که بر داده‌های مردم‌نگاری و جامعه‌شناختی، اطلاعاتی درباره‌ی شیوه‌های نام‌گذاری و استفاده‌ی مؤثر از زبان و همچنین یافته‌های آواشناسی و

1. Condillac

2. gesture

3. stance

4. historical-comparative linguistics

5. phonetics

معناشناسی تاریخی توجه دارد، به مخالفت پرداخت. در سال‌های اولیه‌ی قرن بیستم، فردیناند دو سوسور، زبان‌شناس تاریخی که زیر نظر نودستوریان مشهوری در لایپزیک تحصیل کرده بود، مخالفت خود را با تمایز میان سخن / گفتار^۱ و زبان^۲ مطرح کرد؛ وی معتقد بود: «تمایز روش‌شناختی دقیقی بین زبان به‌عنوان عادت گفتاری پیوسته درحال تغییر یک جامعه و زبان به‌عنوان یک سیستم، یک ساختار مجازی که از زمان و ذهن سخنورانش برگرفته شده است، وجود دارد» (تیوت، همین کتاب). پروژه‌ی مکتب سوسور برای مطالعه‌ی ساختارهای مجازی زمینه‌ساز توانش زبانی^۳ به‌طور قابل ملاحظه‌ای توسط مکاتب مختلف صورت‌گرایان دستوری انجام شده است، که مدل‌های زبانی آن‌ها به‌طور مشخص در آن‌چه که دو زبان‌شناس «پیروان چامسکی، سرزمین‌گویندگان - شنوندگان آرمانی» اخیراً خوانده‌ند، واقع شده است؛ این مدل‌ها «جمعیت یکنواختی هستند که توسط یک نفس‌گرا^۴ که با خود صحبت می‌کند، ساخته شده است» (پیپر هامبرت و گراس، ۲۰۰۳).

با توجه به سلطه‌ی آن‌چه که اغلب - و شاید به‌نادرت - الگوی سوسوری^۵ در رشته‌ی زبان‌شناسی نامیده می‌شود، دیدگاه زبان‌شناسی قومی می‌تواند در قالب امتناع از عدم تفسیر زبان بیان شود. با این حال، چنین توصیفی این تصور اشتباه را ایجاد می‌کند که انسان‌شناسی زبان‌شناختی یک جنبش ارتجاعی با اهداف معین در راستای مخالفت با روش‌شناختی هرآن‌چیزی است که برای پارادایم اصلی در زبان‌شناسی صورت‌گرا^۶ اتفاق می‌افتد. برخی از نویسندگانی که نامشان در این کتاب ذکر شد، توضیحات صرفاً زبان‌محور را با توضیحاتی که به سخنوران [به‌عنوان عوامل اجتماعی]، پویایی درونی جوامع گفتاری و کاربرد موقعیتی زبان اشاره دارند (هلر در دوزبانگی^۷ و زبان‌گردانی^۸، جوردن در کریول‌سازی^۹، اوچز و شیفلین در فراگیری توانش دستوری^{۱۰})، مقایسه

-
1. parole
  2. langue
  3. linguistic competence
  4. solipsist
  5. Saussurean
  6. formalist linguistics
  7. bilingualism
  8. codeswitching
  9. creolization
  10. grammatical competence

می‌کنند. باوجوداین، در این جا تمایل داریم به زبان‌شناسی اشاره کنیم که ممکن است این مطلب را بخوانند که دیدگاه زبان‌شناسی قومی نباید با آنچه که عموماً «نقش‌گرایی / کارکردگرایی»^۱ نامیده می‌شود، به عبارتی؛ تلاش برای جایگزینی تمام یا بخشی از نظریه‌های صورت‌گرایی توانش زبانی فطری خاص با توضیحاتی است که بیشتر توانایی‌های شناختی تعمیم‌یافته یا ضروریات طرح مرتبط با کاربردهای مختلفی را می‌طلبد که زبان در آن قرار داده شده است. تحقیقات زیادی از انسان‌شناسان زبان‌شناختی با وجود فرض اندام زبان فطری و ماژول‌های ذهنی اختصاصی سازگار است [و یا به‌نوعی با آن مخالف نیست] (جامسکی ۱۹۸۰؛ فودور ۱۹۸۳). انسان‌شناسی زبان‌شناختی مانند مردم‌شناسی یک اقدام مهم هرمنوتیک است؛ از نظر ویلیام فولی^۲، «انسان‌شناسی زبان‌شناختی یک روش تفسیری است که زبان را برای درک مفاهیم فرهنگی می‌شکافد» (۱۹۹۷: ۳). تحقیقات زبان‌شناسی قومی به دسته‌بندی موارد پیرامون دو رویکرد بزرگ مرتبط با فرهنگ و زبان که برای مدت‌ها ناسازگار بودند، تمایل دارند: زبان وابسته به فرهنگ است؛ زبان، فرهنگ را سازمان‌دهی می‌کند. اگرچه محققان معاصر به این تمایز صوری دیگر اهمیت نمی‌دهند، اما، براساس تمایز بین روش‌های تحقیق انسان‌شناسی زبان‌شناختی و زبان‌شناسی اجتماعی، تفسیر فرهنگی از یک طرف و نشانگرهای زبانی و همبستگی اجتماعی از طرف دیگر به روشنی تعریف شدند. اگر انسان‌شناسان زبان‌شناختی، زبان را تنها از یک بُعد بررسی کنند، آن‌ها همواره نمی‌توانند روی همان بُعد یا نقطه‌نظر متمرکز شوند. در این مجموعه، می‌توان به موضوعات زیر و احتمالاً موضوعات دیگر به‌عنوان نقاط همگرایی اشاره کرد که توجه بیش از یک نویسنده را به خود جلب می‌کند و گاهی تحت تأثیر رفتار کاملاً متفاوت هر یک از آن‌ها قرار می‌گیرد: نسبیت زبانی^۳، فن بیان و سخنوری^۴، جامعه‌پذیری (اجتماعی‌شدن) زبان^۵، ترجمه^۶ و هرمنوتیک^۷، تماس زبان‌ها^۸ و تنوع^۹ و تغییر^{۱۰}.

---

1. functionalism

2. William Foley

3. linguistic relativity

4. expressivity and verbal art

5. language socialization

6. translation

7. hermeneutics

8. language contact

9. variation

10. change

نسبیت زبانی

با شنیدن اصطلاح «انسان‌شناسی زبان‌شناختی» اولین چیزی که به ذهن بسیاری از خوانندگان خطور می‌کند، فرضیه‌ی ساپیر - ورف^۱ است که به‌طور کلی تحت عنوان این اصل پذیرفته شده است که عادت‌های گفتاری زبان به نوبه‌ی خود الگوهای خاص تفکر را سازمان‌دهی و ایجاد می‌کنند. انسان‌شناسی زبان‌شناختی همچنین به بحث پیرامون جزئی‌گرایی و عام‌گرایی که مجدداً به موضوع مورد علاقه‌ی بخش‌های بسیاری از انسان‌شناسی آمریکایی بدل شده است، کمک می‌کند. یکی از نشانه‌های این تجدید توجه، بازگشت به تحقیقات کلاسیک نویسندگان مرتبط با جزئی‌گرایی، به‌ویژه ادوارد ساپیر^۲ (برای مثال، دارنل ۱۹۹۰ و ساپیر ۱۹۹۴؛ همچنین نکات مهم لوسی [۱۹۹۴الف] به خوانش مجدد متون پایه درباره‌ی نسبیت زبانی) است. این درست است که فرضیه‌ی نسبیت زبانی نقش مهمی در تاریخ انسان‌شناسی زبان‌شناختی آمریکای شمالی ایفا کرده است، زیرا رابطه‌ی عمیق و بنیادی‌ای که بین زبان و فرهنگ اتفاق می‌افتد، به بحث در مورد ماهیت قصد مشترک زبان، بازنمایی‌های ذهنی و کنش اجتماعی مربوط است.

جان لیویت^۳ مفهوم نسبیت زبانی را در تاریخ فکری جای می‌دهد که قدمت آن به هردِر و هومبولت^۴ برمی‌گردد و تا زمان خود ما طول می‌کشد. لیویت دو دیدگاه مهم درباره‌ی ماهیت انسانی ترسیم می‌کند؛ یک دیدگاه جهانی که به دنبال قوانین طبیعی - علمی برای تشریح ویژگی‌های مهم شناخت است؛ و دیگری دیدگاه کثرت‌گرایی^۵ و ماهیت‌گرایی^۶ که از مکتب هنری رمانتیک^۷ و علوم انسانی الهام گرفته است و بر طبق آن هر زبان (و فرهنگی) ماهیت خاص خود را دارد و از این اصل نهادی تبعیت می‌کند که نمی‌تواند به یک طبقه‌ی کلی، بیش از یک انسان یا یک وجه انسانی، طبقه‌بندی شود (ویلهم فون هومبولت «ساختار دستوری زبان‌ها»^۸، ترجمه‌ی لیویت). در حوزه‌ی زبان‌شناسی، جریان طبیعی - علمی به سمت پیشبرد اصول قوانین صوت^۹ نودستوریان^{۱۰} پیش می‌رود و تا

-
1. Sapir-Whorf hypothesis
  2. Edward Sapir
  3. John Leavitt
  4. Humboldt
  5. pluralistic
  6. essentialist
  7. Romanticism
  8. Von dem grammatischen Baue der Sprachen
  9. sound laws
  10. Neogrammarian

دستور زبان زایشی^۱ چامسکی ادامه می‌یابد. از طرف دیگر، جریان هومبولتی برای خوانندگان انگلیسی‌زبان کمتر شناخته شده است، اما، همان‌طور که لیویت نشان می‌دهد، این جریان جزء بسیار مهمی از زمینه‌های فکری فرانتس بوئاس و ادوارد سایپر است. بوئاس آموزش اولیه‌ی خود را در رشته‌ی فیزیک اخذ کرد، سپس به رشته‌ی روان‌شناسی فیزیک و جغرافیای روی آورد. طبق نظر لیویت، وی فعالیت فکری خود را «درست براساس تضاد» بین علوم طبیعی و علوم انسانی آغاز کرد. اما برخلاف بسیاری از پیشینیانش در هر موضعی، بوئاس «مبحث تکامل‌گرایی^۲ در هر سطح» و همچنین «هر گونه رده‌بندی زبان‌ها و فرهنگ‌ها براساس یک معیار ثابت» را رد کرد. این مسئله به بروز اتهاماتی به‌ویژه از سوی نوتکامل‌گرایان دامن زد، به‌علاوه «تجربه‌گرایی^۳ افراطی» و تأکید بر تفاوت‌های فردی بوئاس، او را نسبت به نگرش‌های نظری جامعه‌شناسی و انسان‌شناسی بدبین کرد (وکس، ۱۹۵۶). لیویت بر برابری بدیع و مفید بین مردم‌شناسی بوئاس و انتقاد مارکس از اقتصاد سیاسی توجه دارد؛ با توجه به رد تکامل‌گرایی، این احتمال وجود دارد که بوئاس و زبان‌شناس آلمانی، آگوست فریدریش پوت^۴، بنیان‌گذار شیوه‌های نوین ریشه‌شناسی، کنار هم قرار گیرند. مطالعه‌ی ریشه‌ای تاریخچه‌های واژه می‌تواند به‌عنوان موجودی در عالم صغیر، اقدامی قابل مقایسه با تحقیقات فرهنگی در نظر گرفته شود، تا جایی که ریشه‌شناسان^۵ در ترتیب‌های شبه‌قانونی آواشناسی تاریخی و تغییر قیاسی، از یک طرف، و آشفتگی تاریخ، شبکه‌های اجتماعی و خلاقیت انسانی از سوی دیگر نقش میانجی داشته باشند. سیتینگ^۶ همچون بوئاس، جدایی بین علوم انسانی و طبیعی^۷ را مطرح کرد، پوت همچنین به آن‌هایی اعتراض کرد که الگوهای طبیعی - علمی را به روش‌های سنگین و ساده به کار می‌بردند، به‌ویژه هنگامی که این نظریه‌ها از طریق یوروستریزم^۸ بررسی نشده اطلاع‌رسانی می‌شدند (پوت، ۱۸۵۶).

-
1. generative grammar
  2. evolutionist
  3. empiricism
  4. August Friedrich Pott
  5. etimologists
  6. Sitting
  7. Natur- and Geisteswissenschaften
  8. Eurocentrism:

اروپامحوری؛ گفتمانی که فرهنگ اروپایی را به‌عنوان استاندارد در نظر می‌گیرد و در مقابل تمام دیگر فرهنگ‌ها به شکل منفی در تقابل و تباین با آن قرار می‌گیرند (مترجم).

با وجود مشکلات عملیاتی «درون یک فضای گفتمانی پیش‌وجودی که عمدتاً به عام‌گرایی یا ماهیت‌گرایی متمایل بود»، بوئاس، سایپر و ورف ابزاری برای مفهوم‌سازی ارتباط بین زبان و تفکر (عادتی) ابداع کردند که «کثرت‌گرایانه اما نه ماهیت‌گرایانه» بود، به عبارتی در نسبیت زبانی - مانند نظریه‌ی مشهور اینشتین در فیزیک - هیچ نقطه‌نظر واحد و یا معیار ثابتی (مانند آن‌هایی که از هندواروپایی برگرفته شدند) برای سنجش کفایت زبان‌های انسانی به چشم نمی‌خورد.

رگنا دارنل^۱ در راستای همکاری خود با کتاب فعلی، کار بنجامین لی ورف و نقش او را در انسان‌شناسی زبان‌شناختی آمریکایی پیش از جنگ نشان می‌دهد. ورف، شخصیت مهم و بی‌قاعده از منظر دانشگاهی که در برابر رکود بزرگ اقتصادی (۱۹۲۹-۱۹۳۵) سر فرود آورد، مشاهدات قابل توجهی انجام داد که به تفکر او درباره‌ی رابطه‌ی ساختار زبان و تفکر عادت‌ی به اندازه‌ی تجربه‌ی حرفه‌ای‌اش در مقام یک بازرس بیمه‌ی آتش‌سوزی نسبت به مطالعه‌ی جوامع «بیگانه» جهت داد. دارنل فرضیه‌ی جالبی ارائه می‌دهد مبنی بر این که فرمول مشهور نسبیت زبانی ورف ممکن است «یک نظریه یا روش جدید نباشد، بلکه یک اقدام آموزشی برای ترجمه‌ی اثر زبانی سایپر و شاگردانش باشد، طوری که برای غیرزبان‌شناسان قابل درک و فهم باشد». ورف پیش از آن که بتواند راهکار قابل تعمیم و لازمی برای شهوات خود بیابد، در جوانی فوت کرد. باوجود این، تحقیقات او از زمان مرگش توجه و انتقاد زیادی را به خود جلب کرد. بدیهی است که بسیاری از تفسیرها و بهره‌وری‌ها از «فرضیه‌ی ورف»^۲ به‌مراتب فراتر از آن چیزی است که خود ورف در نظر داشت. دارنل به خوانندگان خود هشدار می‌دهد که ساده از فرضیه‌ی ورف عبور نکنند و آن را عمیق مطالعه کنند، زیرا فرضیه‌های ورف نشان می‌دهند که دسته‌بندی‌های زبانی از لحاظ مکانیکی محدودیت فکری دارند. دارنل به تدریج اختلاف بین رویکرد بوئاس و سایپر را مشخص می‌کند. این بخش از فصل مربوط به او، به‌خاطر آن‌چه که درباره‌ی پایه‌های سنت آمریکایی انسان‌شناسی زبان‌شناختی آشکار می‌کند و در نهایت آن را در جهت چارچوب‌های فرهنگی و شناختی: الگوهای واج‌شناسی^۳، نظریه‌های ذهن، ارتباط هستی‌شناسی بین زبان و فرهنگ قرار می‌دهد، حائز اهمیت است.

1. Regna Darnell

2. Whorfian hypothesis

3. phonemic

انسان‌شناسی شناختی^۱ که قبلاً تحت عناوین «مردم‌نگاری جدید»^۲، «مردم‌نگاری معنایی»^۳ یا «مردم‌شناسی» شناخته شده است، در اواخر دهه‌ی ۱۹۵۰ در قالب یک جنبش به انسان‌شناسی زبان شناختی پیوست که به دنبال اصلاح مفهوم فرهنگ بود و پس از آن توسط مردم‌نگاران مورد حمایت قرار گرفت. این جنبش جدید بر دقت روش شناختی و ضرورت شناسایی طبقه‌های فرهنگی بنیادی تأکید داشت. همان‌طور که پنه‌لوپه براون^۴ در راستای همکاری خود در این کتاب توضیح داده است، مفهوم فرهنگ، تا آن زمان عمدتاً از مطالعه‌ی «رفتار یا آثار تصنعی» حاصل می‌شد که می‌بایست با مفهومی جایگزین شود که نقش سیستم‌های مبتنی بر دانش بشر و گرایش‌های ذهنی را برجسته کند. براون تاریخ چهل‌ساله‌ی انسان‌شناسی شناختی را در زمینه‌ی بررسی رابطه‌ی بین زبان (و دیگر سیستم‌های نشانه‌ای) و تفکر، نقش زبان در سازمان‌دهی دانش، و غیره را تلخیص کرد. این مسائل در رأس بحث‌های جدی بین این افراد بودند: (۱) کسانی که بر عام‌گرایی شناخت انسان تأکید دارند در برابر آن‌هایی که بر اهمیت تفاوت‌های فرهنگی تأکید دارند؛ و (۲) کسانی که شناخت را «در سر» می‌پندارند در برابر آن‌هایی که بر ماهیت وابسته به لحاظ بافتی، تعاملی و متضمن خود تأکید دارند». بخش اول این فصل، مروری کلی بر رویکردهای اولیه و اهداف انسان‌شناسی شناختی از آغاز تا انتهای دهه‌ی ۱۹۷۰ دارد. بخش دوم به سنت تحقیق آمریکای شمالی درباره‌ی الگوهای فرهنگی می‌پردازد. بخش سوم به برخی از رویکردهای جدید برای مسئله‌ی نسبت زبانی، به‌ویژه آن‌هایی که بر زبان فضایی و شناخت تمرکز دارند، اشاره دارد. نویسندگان با در نظر گرفتن آینده‌ی رشته‌ی انسان‌شناسی شناختی به این نتیجه رسیده که می‌توان حوزه‌هایی را پیشنهاد داد که امکان انجام تحقیقات پرباری دارند.

مقاله‌ای که پاول کی^۵ در آن مشارکت کرده است، پاسخ به بحث‌هایی است که توسط فرضیه‌های ارائه‌شده در تحقیقات برلین^۶ و کی

1. Cognitive anthropology
2. new ethnography
3. semantic ethnography
4. Penelope Brown
5. Paul Kay
6. Berlin

(۱۹۶۹)^۱ در مورد رده‌شناسی^۲ رنگ‌واژه‌های اصلی در زبان‌های جهان مطرح شده است. به نظر می‌رسد نتایج آن‌ها با تفاسیر معیار فرضیه‌ی ورف تناقض دارد. نخست این‌که آن‌ها به این نتیجه رسیدند که مجموعه‌ای نه‌بیشتر از یازده دسته‌ی ادراکی می‌تواند طیف مزج [نام‌گذاری] رنگ‌واژه‌های اصلی هر زبان انسانی را در بر گیرد. دوم این‌که سیستم‌های دقیق‌تر رنگ‌واژه‌های اصلی از سیستم‌های جزئی‌تر در یک نظم جزئی ثابت تکامل یافته‌اند. کی در فصل مربوط به خود در همین کتاب، به سه اعتراض مطرح‌شده توسط جان لوسی^۳، آنا ویرزبیکا^۴ و دیگران پاسخ می‌دهد: (۱) در بسیاری (شاید هم تمام) زبان‌ها، تکواژه‌های قاموسی^۵ برای نشان دادن ویژگی‌های رنگی و همچنین ویژگی‌های غیررنگی، مانند حالت رسیده یا آبدار به کار می‌روند؛ (۲) تکواژه‌های قاموسی رنگ‌واژه‌های اصلی در بسیاری از زبان‌ها، از لحاظ ویژگی‌های صرفی (ساخت‌واژه‌شناسی)^۶ یا نحوی^۷، یک طبقه‌ی رسمی متمایز نیستند؛ (۳) یافته‌های گزارش‌شده توسط برلین و کی (۱۹۶۹) و تحقیقات مشابه در سنت تحقیق «عام‌گرایی و تکامل‌گرایی»، آثار تصنعی روش‌های استفاده‌شده توسط این رویکردها هستند. کی واکنش تکذیبی شدید و دقیقی نسبت به انتقادهای در مقاله‌اش نشان می‌دهد و بر بیش از سه دهه تحقیق خود در زمینه‌ی رنگ‌واژه‌ها و همچنین همکاری با سایر محققانی که به بررسی نظام فرعی واژگان در زبان‌های مختلف پرداخته‌اند، تأکید می‌کند.

درحالی‌که بسیاری از تحقیقات مربوط به نسبیت زبانی بر حوزه‌های معنایی محدود از قبیل رنگ، عدد و فضا متمرکز شده‌اند، یک زبان‌آموز متوسط تحت‌تأثیر تفاوت‌هایی قرار می‌گیرد که با آزمون روان‌شناسی تطبیق کمی دارند، برای مثال: پتانسیل بیانی زبان جدید، مجازها^۸ و استعاره‌ها^۹، اشکال متمایز فن کلامی و ژانرهای گفت‌وگو که بیشتر توسط سخنوران آن زبان ترجیح داده می‌شوند. ادوارد ساپیر —

۱. پایه‌ی بحث‌های زبان‌شناختی درخصوص رنگ‌واژه را برلین و کی با انتشار کتاب «رنگ‌واژه‌های اصلی: جهان‌گیری و تکامل آن‌ها» بنا نهادند (مترجم).

2. typology

3. John Lucy

4. Anna Wierzbicka

5. lexemes

6. morphology

7. syntactic

8. trope

9. metaphor

«شاعر نوپا و واج‌شناس برجسته» در توصیف پاول فریدریش^۱ — یک بار نوشت که «درک یک شعر ساده ... صرفاً شامل درک تک‌واژه‌ها نیست ... بلکه مستلزم درک کامل سبک زندگی جامعه‌ای است که در آن واژگان منعکس شدند، و یا از طریق طنین پرصدایشان نشان داده می‌شوند» (سایپر، ۱۹۲۹ الف [۱۹۹۴]: ۱۶۲). زبان، به‌واسطه‌ی ماهیت حقیقی خود، توانشی است که توسط یک جامعه به اشتراک گذاشته می‌شود؛ واج‌ها، دستور زبان و واژگان زبان به شیوه‌ای ساخته شده‌اند که با زبان‌های دیگر قابل مقایسه اما متفاوت از آن‌ها هستند؛ زبان یک وسیله‌ی بیانگر و سازنده است که ما از طریق آن هویت خود را در جهان و نسبت به دیگران به نمایش می‌گذاریم، ترسیم می‌کنیم و ممکن می‌سازیم (تیلور، همین کتاب). طبق الگوی نظری-ارتباطی یاکوبسون^۲ (۱۹۶۰)، نقش شعری گفتار به سمت خود پیام، شکل زبانی همان صورت آن است. صورت می‌تواند خشک و فنی باشد، اما تعریف یاکوبسون به هنگام کاربرد می‌تواند آن را فوق‌العاده پربار کند؛ برای مثال، همان‌طور که فریدریش برای بررسی تعاملات و روابط متعدد بین زبان، گروه اجتماعی و فردی آن را به کار برد. پروژه‌ی شعرشناسی قومی اهداف خود را دارد؛ ممکن است بگویند تعبیر پیامدهای گوناگون «صورت دربارهی صورت» برای خلاقیت فردی و آنچه فریدریش «فرهنگ زبانی»^۳ می‌نامد، یک واژه‌ی جدید مطلوب برای تبدیل این واقعیت بنیادی است که «فرهنگ بخشی از زبان است، همان‌طور که زبان بخشی از فرهنگ است» (فریدریش ۲۱۹). جنبه‌های شعرشناسی قومی که در این فصل مورد بررسی قرار می‌گیرند، عبارتند از: ۱) قابلیت زیباشناختی و بیانی ساختار زبان (آواشناسی، صرف و غیره)؛ ۲) معضل عام‌گرایی و جایگزینی فرهنگی زبانی؛ ۳) اجتناب‌ناپذیری، درعین حال امکان‌ناپذیری ترجمه؛ ۴) شعرشناسی متون «غیرشعری». فریدریش در بخش‌های انتهایی و نتیجه‌گیری خود، بر امکان همبستگی مفاهیم فلسفی و شعری در بیان حقیقت و ماهیت سیاسی متون شعری تأکید می‌کند.

---

1. Paul Friedrich

2. Jakobson's communication-theoretic model

3. linguaculture